

Vīru vokālais ansamblis "Dancis"

Dziesma ir kā iekšējā cilvēka balss un dvēsele, kurā slēpjas jūtas un emocijas. Dziesmā nešķirami savienojas vārdi un melodija. Katrai dziesmai ir sava nozīme un vēstījums, ko tā nodod cilvēkam, tādējādi pilnveidojot viņu.

Vīru vokālā ansambļa "Dancis" vadītāja Sarmīte Ančāne-Vilciņa atminas, ka kolektīvs savu darbību uzsāka 1989. gadā, kad kādai jaunai horeogrāfei bija sekmīgi jābeidz Latvijas Valsts konservatorijas Horeogrāfijas nodaļa un, lai to izdarītu, viņai vajadzēja gatavot koncerta programmu. Tai bija jābūt krāšņai, tādēļ bija nepieciešami dziedātāji. Mūziķu kapelas vadītājs Aivars Klīngbergs un tautas deju ansambļa "Dancis" toreizējais un arī tagadējais mākslinieciskais vadītājs Rolands Juraševskis uzrunāja savu bijušo deju ansambļa "Daile" kolēģi Sarmīti Ančāni-Vilciņu uzņemties šo pienākumu. Ļoti ātros tempos tika sapulcināti dziedātāji un izveidota programma. Studente (kas tagad ir pazīstamā Latvijas horeogrāfe un Deju svētku virsvadītāja Gunta Skuja) ieguva izcilu novērtējumu, bet ansamblis "Dancis" turpināja dziedāt.

"Dancis" regulāri uzstājas dažādos labdarības koncertos un veco ļaužu pansionātos, kā arī dzied Latvijas Universitātes rīkotajos pasākumos. Darbības sākumā, kā Tautas deju ansambļa "Dancis" pavadošā grupa, tas ir koncertējis gan Latvijā, gan ārzemēs – Igaunijā, Lietuvā, Francijā, Vācijā, Šveicē, Slovākijā un Austrijā. Vīru vokālajam ansamblim "Dancis" ir ļoti plašs koncertrepertuārs – tas aptver tautas dziesmas, gregoriāņu dziedājumus, skaistākos klasiskās mūzikas vokālos skaņdarbus (piemēram, Š. Guno un Fr. Šūberta "Ave Maria"), ārzemju mūsdienu komponistu skaņdarbus (Dž. Dasēna "Elizejas lauki", E. Capua "O sole mio"), latviešu vecmeistaru kompozīcijas (E. Dārziņa "Nāc man līdz", A. Jurjāna "Lūk, roze zied"), arī Raimonda Paula skaistākās melodijas ("Mežrozīte", "Cielaviņa") un J. Lūsēna dziesmas no teātra izrādēm ("Mīlas nakts", "Taurenis" u.c.).

Gadu gaitā par ansambļa sadraudzības kolektīvu ir kļuvis Rīgas Tehniskās universitātes jauniešu vokālais ansamblis "Jauna nianse", ar ko kopā tiek organizēti draudzības koncerti. Piemēram, 2003. gadā abi ansambļi kopā piedalījās Slovākijas garīgās mūzikas festivālā. Jau

aptuveni sešus gadus ansamblis uzstājas Ziemassvētku koncertos – sākotnēji Anglikāņu baznīcā, vienu reizi Reformātu baznīcā un nu jau divus gadus Sv. Marijas Magdalēnas baznīcā; vairākas reizes koncertēts arī Sv. Terēzes baznīcā.

"Dancis" ir piedalījies un vairākkārt ieguvis godalgotas vietas dažādos republikas vokālo ansambļu konkursos. 2005. gadā Madonā tika organizēts amatieru tautas mākslas kolektīvu konkurss "Zelta kartupelis", kura dalībniekus vērtēja žūrija: diriģents Jānis Ernštreits, horeogrāfs Rolands Juraševskis, Madonas pilsētas domes priekšsēdētājs Andrejs Ceļapīters un SIA "Ziemeļu Nafta" valdes priekšsēdētājs Sergejs Zmitrovičs. "Dancis" izlēma piedalīties un ieguva "Zelta kartupeli", kā arī naudas balvu – 300 latus.

Būtisks notikums bija dalība 2008. gada XXIV Vispārējo latviešu Dziesmu un XIV Deju svētku noslēguma lielkoncertā Mežaparkā.

2009. gada 14. februārī, pirmajā Latvijas vīru vokālo ansambļu konkursā Madonā "Dancis" ieguva 1. pakāpes diplomu 25 vīru ansambļu sacensībās.² Kopš 2012. gada ansamblim izveidojusies draudzība ar folkloras ansambli "Suitu sievas", un kopā muzicēts trīs draudzības koncertos – Alsungas Miķeļa dienas svētkos, Tautas deju ansambļa "Dancis" 65. jubilejas koncertā Kongresu namā un vīru vokālā ansambļa "Dancis" 25 pastāvēšanas gadu jubilejas koncerta iesākumā LU Lielajā aulā 2013. gada 19. maijā. Šajā pašā gadā Mazajā ģildē 30 vokālie ansambļi, ieskaitot vīru vokālo ansambli "Dancis", cīnījās par Latvijas labākā ansambļa titulu un XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku lielo balvu. "Dancis" ieguva 2. vietu un iespēju piedalīties XXV Vispārējos latviešu Dziesmu un XV Deju svētkos.³

Ansamblis jau savlaicīgi sāk domāt par savu nākamā gada grafiku – 2014. gada 13. maijā iecerēts Mātes dienai veltīts koncerts LU Mazajā aulā, laikā 27. līdz 29. jūnijam "Dancis" plāno piedalīties Baltijas valstu studentu dziesmu un deju svētkos "Gaudeamus", kas notiks Daugavpilī⁴, savukārt 26. decembrī – dziedāt Ziemassvētku koncertā Sv. Marijas Magdalēnas baznīcā.

Vīru vokālajam ansamblim "Dancis", kā gandrīz ikvienam radošajam kolektīvām, ir arī savas tradīcijas. Tiek svinētas ansambļa esošo dalībnieku, radinieku un ģimenes jubilejas, organizēti Ziemassvētku koncerti. 2013. gada maijā "Dancis" iesāka savu 25. pastāvēšanas gadu un to atzīmēja ar koncertu "Ar dziesmu sirdī!", kura ietvaros tika izveidots jauktais ansamblis "Dancis". Jaukto ansambli koncertā izveidoja, atceroties "Danča" darbības sākumu, kad tajā

dziedāja gan puīši, gan meitenes. Meiteņu pieaicināšana uz nozīmīgiem koncertiem Ziemassvētkos, kā arī uz ansambļa un vadītājas jubilejām nu jau tiek uzskatīta par tradīciju; tajā iesaistās arī bijušo un tagadējo dziedātāju bērni.

Ansambļa pastāvēšanas laikā ir bijuši dažādi interesanti atgadījumi. Piemēram, 1997. gadā, koncertā izpildot dziesmu "Toot, Toot Tootsie Goodbye", bija nepieciešamas cietumnieku cepures, lai tērpus atbilstoši pieskaņotu dziesmai. Pavisam vajadzēja piecas cepures. Vienu cepuri ansambļa mākslinieciskajai vadītājai Sarmītei Ančānei-Vilciņai iedeva Latvijas Nacionālais teātris, bet trūka vēl četru, jo tolaik ansamblis uzstājās kā kvartets. Galu galā iecerētās galvassegas ansambļa dalībniekiem uzdāvināja Rīgas centrālcietuma darbinieki. Koncerta vajadzībām ansamblim bija sagatavoti speciāli tērpi – vestes, kurām mugurpusē bija cietumnieku tērpiem raksturīgās pelēkās svītras, numuri un, protams, uzdāvinātās cietumnieku cepures. Dziesmas beigās visi četri puīši pagriezās ar mugurām pret skatītājiem un parādīja vestes otrus pusī, lai tad nu skatītāji uzzina, par ko tad puīši dziedāja.

Vēl kāds interesants notikums ansambļa vēsturē ir garākais dziedāšanas maratons maršrutā Rīga–Berlīne. Dziedātāji brauca ar autobusu, bet dejotāji pēc 1990. gadā notiekošo XX Vispārējo latviešu Dziesmu un X Deju svētku noslēguma koncerta brauca ar vilcienu, lai pēc tam visi kopā dotos uz Franciju. Šajā braucienā līdzī devās arī biedrības "Juventus" direktore Edīte Simanoviča un aktieris Gundars Āboliņš –izcils dziesmu zinātājs. Tika izdziedātas Raimonda Paula dziesmas, latviešu tautas dziesmas, leģionāru repertuārs, dziesmas no multfilmām un pionieru dziesmas. Visa nakts tika pavadīta dziesmās, un no rīta tika sagaidīti arī dejotāji, lai ar tiem kopīgi dotos uz Franciju.

Gadu gaitā vīru vokālā ansambļa "Dancis" sastāvs ir mainījies, taču tas nav liedzis sasniegt izvirzītos mērķus. Vienmēr būs kāds, kas ienesīs dziesmu ansablī; vai tas būs viens vīrs vai vairāki – tam nav nozīmes, galvenais, ka ir gribasspēks un vēlme dziedāt. Būtiskākais ir turēties kopā un ar dziesmu nest prieku citiem.

Mākslinieciskā vadītāja Sarmīte Ančāne-Vilciņa ansamblim "Dancis" novēl – "Lai dziesma dziedina, priecē un dod spēku dzīvot!".

Vīru vokālā ansambļa "Dancis" CV

1989

Dibina vīru vokālo ansambli "Dancis"
Kļūst par deju ansambļa "Dancis" pavadošo grupu

1997

Kļūst par patstāvīgu koncertējošu muzikālo kolektīvu

2008

Pirmā dalība XXIV Vispārējos latviešu Dziesmu un XIV Deju svētkos

2009

1. pakāpes diploms Latvijas vīru vokālo ansambļu konkursā Madonā

2011

Dalība Latvijas vokālo ansambļu konkursā 2011

2012

Koncerts "Klusuma bērns" Rīgas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcā

2013

25 gadu jubilejas koncerts "Ar dziesmu sirdī!"

Mākslinieciskā vadītāja

1989–pašlaik

Sarmīte Ančāne-Vilciņa

¹ Dancis [tiešsaiste]. Kultūra Rīgā. Rīgas Domes izglītības, kultūras un sporta departaments, 2013.

Pieejams: <http://www.iksd.riga.lv/public/31983.html>

² Vīru vokālais ansamblis "Dancis" [tiešsaiste]. Kultūra. Latvijas Universitāte, 2010–2013. Pieejams: <http://www.kultura.lu.lv/kori/dancis/>

³ Noskaidroti labākie Latvijas vokālie ansambļi [tiešsaiste]. XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki, 2013.

Pieejams: <http://www.dziesmusvetki.tv/lv/dalibniekiem/103/n/>

⁴ "Gaudeamus" 2014. gadā notiks Daugavpilī [tiešsaiste]. Daugavpils, 2013. Pieejams: <http://www.daugavpils.lv/lv/47/read/4633>